

G A L E B

TRST
NARODNA TIŠČARNA
LJUBLJANA

8

LETNIK XXIII.
1976 - 1977

Galeb

Mladinska revija

VSEBINA

Sandi Sitar: Gašper ustrelil in zadene	201
Vojan T. Arhar: Mlatiči	204
Neža Maurer: Iz šole	205
Danilo Gorinšek: Poleti	205
Fran Roš: Petelin Kikirikič	206
Kajetan Kovič: Zvezdoplovec	209
Kotiček za najmlajše: Vera Poijšak:	
Izlet v hribe, Rebus	210
Galeb v novih oblekah	212
Miro Presl: Ali veš, da...	213
Zanimivosti	214
Berta Golob: Dimka	215
Angelo Cerkvenik: Kdo bi lagal za- stonj?	216
Vojan T. Arhar: Muha	217
Fran Roš: Polžja tekma	217
Vlado Firm: Muca rednica	218
Danilo Gorinšek: Prsti	219
Utrinki iz sedanjosti: Lojze Abram:	
Drzno speljana železniška proga	220
Gema Hafner: Mak veseljak	221
Iz življenja naših šol: Lojze Abram: Po- imenovanje v Dolini	222
Lojze Abram: Razredni list učencev petega razreda v Rojanu	223
O.P.S.: Srnjaček išče lovca	224
Šport: Ivan Furlanič - Mario Šušteršič: Plavanje je zdrav šport	226
Filatelija: Helena Magajna: Alojz Krai- gher - 100-letnica rojstva	227
Stana Vinšek: Device kresnice	228
Primož Možina: Veselica	230
Šolarji pišejo	231
Urednikova pošta	232

Ilustracije za 8. številko Galeba so naredili: Marjanca Jemec-Božič (str. 215); Marjeta Cvetko (str. 206, 207, 208); Robert Hlavaty (str. 216, 224, 225); Leon Koporc (str. 219); Božo Kos (str. 202, 203, 204); Jelka Reichman (str. 204, 205, 217, 221, 230); Bine Rogelj (str. 205, 217, 218); Magda Tavčar (209, 210, 211, 229).

Priloga: Dolina Glinščice - besedilo: Evgen Dobrila, slike: Lojze Abram.

LETNIK XXIII.
M A J 1977
ŠTEV. 8

Mesečnik (8 številik)

Izdaja:

Založništvo
tržaškega
tiska, Trst

Glavni urednik:

Lojze Abram

Odgovorni urednik:

Albin Bubnič

Uredništvo in uprava:

Ul. G. Amendola 12
34134 Trst - Tel. 41 55 34

Tiska:

Graphart, Trst, tel. 77 21 51

Naslovna stran:

Katja Palčič

1. B r. srednja šola OPČINE

Posamezna številka:

400 lir

Letna naročnina:

3.000 lir

Galeb je registriran na sodišču v
Trstu pod številko 158 od 3.5.1954

Galeb je včlanjen v
zvezo periodičnega ti-
ska USPI (Un. Stampa
Periodica Italiana)

Sandi Sitar

Ilustr.: Božo Kos

Gašper ustrelil in zadene

Oproda Jernej je prislunil, kaj hoče od njega glavar Gašper.

«S topom se nam ne posreči prebiti debelega grajskega zidu. Toda ta mora biti kje tanjši. Ko bi vedeli, kje, bi pomerili tja.»

«Seveda,» je ušlo Jerneju. »Na stranišču je najtanjši.»

«Na stranišču?» je vzkliknil Gašper. »Seveda, na stranišču! Kako, da nisem na kaj takega že sam pomislil!«

«In kaj naj jaz?» je vprašal Jernej.

«Samo svečo postavi v straniščno lino!«

«Če ni treba nič drugega kot to, se lahko zgodi,» je privolil Jernej.

«Počasi,» ga je ustavil glavar. »Znak boš dal, kadar bo Erazem notri!«

«Kaj takega se ne bo nikoli zgodilo!« je vzkliknil zvesti oproda.

Glavar je pomignil vojaku, ki se je spet približal z žarečim železom.

«Prav,» je tedaj privolil Jernej. »Dal bom znak.«

«Saj sem vedel, da se bova na posled še pametno pomenila,» je rekel Gašper Ravbar. »Zdaj se vrni na grad. A če prihodnjo noč ne daš znaka z lučjo, se pazi, kadar mi spet padeš v roke!«

Jerneja so razvezali. Brž se je povzpел po vrvi. Potrkal je na grajska vrata.

«Kdo trka?» je vprašala straža.

«Jaz sem, odprite!«

«Kdo je to — jaz?«

«Jernej!«

Stražar je odpahnil težka hrastova vrata.

«Pa si res ti!«

Prihitelj je Erazem v nočni čepici.

«To noč pa res ni mogoče spat! A, ti si, Jernej!«

Zvečer drugega dne so Erazem in njegovi še dolgo v noč gledali televizijo.

«Nekam moram,» je povedal Erazem.

«Pa prav zdaj, ko je najbolj napeto?» so ga vprašali njegovi ljudje.

«Ne morem več čakati,» jim je zaupal Erazem. »Mi boste pa vi povedali, kaj se bo medtem zgodilo.«

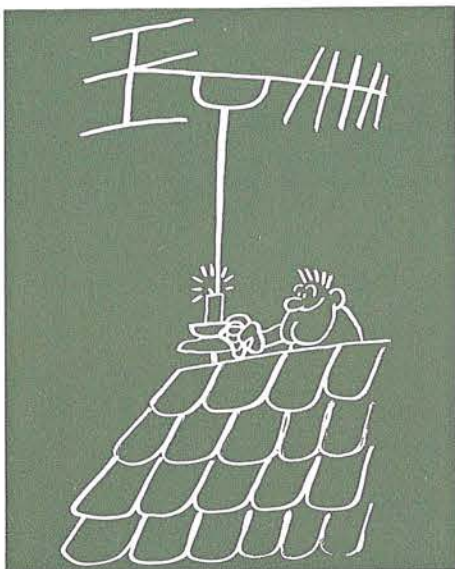
Tudi Jernej se je izmuznil iz televizijske dvorane. Povzpел se je po ozkih, zavitih stopnicah na podstrešje in je razmaknil nekaj strešnih opek. Zarezal se je sam svoji zamisli in je postavil svečo prav pred televizijsko anteno.

Spodaj so topničarji zagledali znak in so namerili nanj svoj top.

«Nekam visoko se nam zdi,» so pripomnili.

Gašper je ustrelil. Zgoraj na gradu je strahotno treščilo in zaropota.

talo. Prebivalci Predjamskega gradu so zagnali velik vik in krik. V vseh oknih so se prižgale luči.

»Zadel sem!« je poskakoval Gašper Ravbar zraven topa.

Erazem Predjamski je pritekel smrtno bled iz stranišča. Iskal je svojega oprodo.

»Kaj se je zgodilo?« ga je vprašal.

»Televizija je crknila,« je sporočil Jernej. »Zadeli so anteno.«

»Le kako so mogli zadeti prav anteno?« je pomišljal Erazem. »Pa še ponoči!«

»In to prav pred odločilnim spopadom Belega in Črnega viteza!« so se jezili njegovi. »Kaj bomo pa zdaj, ko ne bo več televizije?«

»Za to bi jim morali dati vetra!« je spodbujal Jernej svojega viteza.

»Misliš, da bi jih napadli?« ga je vprašal Erazem.

»Jaz že ves čas tako mislim,« je povedal Jernej.

»Prav imaš,« se je odločil Erazem. »Zdaj je že tudi pri meni mera polna!«

O prvem svitu so si nadeli čelade in oklepe, prijeli so za meče in ščite, spustili so se po podzemskih hodnikih do konj in so planili v sedla. Prek spuščenega dviznega mostu in čez reko so zdrveli v napad.

»Brani se, Gašper, če se moreš!« je Erazem Predjamski izzval nasprotnikovega glavarja.

Gašper Ravbar se je ozrl v sedlu. Povsod naokrog se je bila borba, toda videlo se je že, da bodo njegovi podlegli. Zato je spodbodel konja in se je skušal rešiti z begom. Erazem pa se je na svojem žrebcu in z dvignjeno sabljo pognal za njim. Trikrat sta zdirjala v krogu.

»Dovolj imam,« je dejal naposled Gašper Ravbar. In ko mu je Erazem nameril konico sablje proti vratu, je vzkliknil: »Vdam se!«

Tedaj so se predali tudi vsi njegovi. Ječe Predjamskega gradu so bile za vse komaj dovolj velike.

Erazem se je pojavil med zaprtimi premaganci.

»Sestrelili ste mi televizijsko anteno,« je začel. »Zdaj mi jo pa še popravite!«

Takoj so se javili prostovoljci.

»Kaj pa delajo ujetniki na naši strehi?« je vprašal oproda Jernej.

»Televizijsko anteno popravljajo,« je povedal Erazem.

»S tem v zvezi bi vam rad tudi jaz nekaj povedal,« je rekel oproda.

»Oho?« je prisluhnil roparski vitez. »Kaj pa je takega, Jernej?«

»Gospodar, jaz sem kriv,« je priznal Jernej. »Jaz sem nastavljal svečo pred televizijsko anteno, da so jo videli zadeti.«

»Tako?« se je začudil Erazem. »Zakaj si pa to naredil?«

»Najprej zato, da sem vam in sebi rešil življenje. Potem zato, ker mi je bilo že dovolj televizije. In naposled

zato, da bi vas prisilil k novemu junaškemu dejanju.«

Roparski vitez se je grozotno namršil, potem pa je izbruhnil v silovit krohot.

»To si dobro naredil,« je naposled vzkliknil in je lopnil svojega oprodo po plečih.

»Antena je spet kakor prej,« so poročali oni s strehe. »Gremo zdaj lahko nazaj v ječo?«

»Zakaj v ječo? Zaslužili ste si boljše plačilo. Sedite za mizo, pol pečenega vola nas čaka. No! Ne dajte si dvakrat reči in pokličite še ostale.«

»Zares? Tudi našega glavarja?« so se čudili.

»Pokličite ga.«

»O, gospodar,« so vzkliknili Gašperjevi vojaki. »Zakaj nas niste že prej premagali!«

Le Gašper Ravbar je prišel ves mrk iz svoje ječe in je tak sedel med svoje, ki so se že mastili s pečenko.

»Jaz ne bom!« je užaljeno pribil Gašper in je kljubovalno sklenil roke v naročju.

»Samo tale košček,« ga je povabil Erazem in mu je podržal kos mesa na lesenem pladnju pod nosom.

»Naj bo,« se je naposled le omeščal Gašper. »Ampak tale košček.«

Lotil se je pečenega vola in ni ostalo samo pri enem koščku.

»Sedaj pa vas vabim, da si ogledate televizijo,« je dejal po večerji Erazem Predjamski.

»Rad bi že videl, kakšen izum je to«, je sprejel povabilo Gašper Ravbar.

»Televizija,« je skušal pojasniti Erazem, »to je takšna iznajdba, da si tukaj, a je tako, kakor da bi bil tam. Nič ne delaš, pa je vendarle vse narajeno.«

»To se pa imenitno sliši,« je vzkliknil Gašper.

»Saj tudi je,« je pritrdil Erazem. »Sami se boste lahko prepričali.«

Posedli so pred prižgano televizijo.

»Nič se ne vidi,« je rekel Gašper.

»Kmalu se bo začelo,« je povedal Erazem.

Medtem ko so čakali na začetek oddaje, se je Erazem sklonil h Gašperju.

»Ste pa res dobro merili, da ste tako točno zadeli,« mu je rekel. »Naravnost v televizijsko anteno in še ponoči. Dober strel!«

Gašper Ravbar se je kar presedal od ponosa.

»Samo ustrelil sem,« je rekel skromno, »in zadel.«

»Pst! Se že začinja!« so rekli drugi.

Vsi so utihnili in se zagledali v televizijo.

Ne, ne vsi. Oproda Jernej že ne. Zleknil se je pod mizo in je pri priči zaspal.

Ilustr.: Jelka Reichman

Mlatiči

Trije hrčki: klopa-klop,
mlatijo na polju snop.
Zrnja za kolača dva
kot zlato rumenega.
Trije hrčki: klopa-klop,
sredi polja prazen snop!

Neža Maurer
Ilustr.: Jelka Reichman

IZ ŠOLE

Kadar se gozd do temeljev maje,
k nam prihrumel je divji vihar.
Kadar vsak pes in psiček zalaja,
Peter prihaja — naš poglavar!

V desni je zvezek, v njem desetica,
v levi debelo preklo drži —
vriska in poje: on je edini,
ki se nikogar nič ne boji.

Kadar doraste, v svet bo pogledal,
če je tam vse pošteno in prav.
V glavi je znanje, moč je v peščicah —
koga naj Peter še bi se bal?

Danilo Gorinšek

Ilustr.: Bine Rogelj

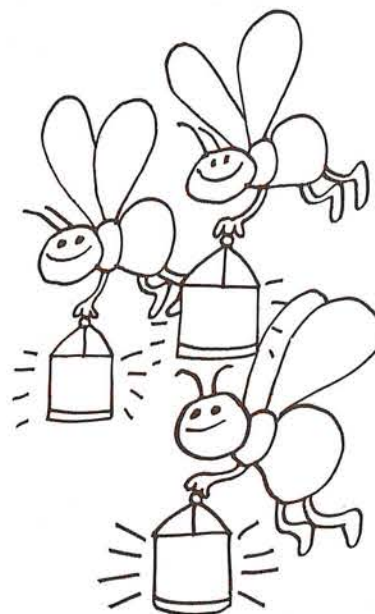
POLETI

O kresi, ko se dan obesi,
se čudežne reči godé —
migotajoče svetle lučke,
ponoči okrog nas frče.

Zdaj so kot iskricice predrobne,
ki se goreče razpršé,
potem so spet kot zvezde zlate,
ki — snete z néba — k nam lete.

In še kot majcene so ptičke —
s seboj si lučke ponesó,
ko se spreletajo po noči,
si razsvetlujejo temò.

O kresi, ko se dan obesi,
te lučke niso ptičice,
ne zvezde, iskre ne goreče,
le zlate so — kresničice ...

Petelin Kikirikič

Nekoč je iz jajčne lupine pogumno zlezel - petelinček. Hitro je rasteel, bil je postaven in lep. Pisano perje se mu je lesketalo, visoko je dvigal rep, ponašal se je z rdečim grebenom, hodil je vzravnan. Njegova gospodarja Jernej in Jera sta mu namenila dolgo življenje. Določila sta ga za poglavarja kokošje družine na svoji kmetiji. In dala sta mu ime Kikirikič.

Petelin Kikirikič je svojo kokošjo družino vodil po hišnem dvorišču, po travi v sadovnjaku, po bližnji njivi. Poznal je svojo dolžnost, da v kokošnjaku že navsezgodaj krepko zapoje svoj kikiriki. Nikoli ni pozabil prebuditi svojo družino, da jo povede na vsakdanja pota.

Kikirikič pa se je skušal še posebej izkazati, da bi se prikupil kmetu in kmetici. Večkrat se je zelo zgodaj zdramil iz spanja in je hitro na ves glas zapel. Poletel je oznanjal jutro že v času, ko so še ugašale zvezde na nebu. To pa Jerneju in Jeri ni bilo všeč.

»Grdi Kikirikič!« se je jezil kmet. »Zdaj poleti hodim pozno spat, noč pa je kratka. Komaj štiri ali pet uric spim, že me petelin vrže iz spanja. Ponoči se ne morem več odpočiti.«

»Res bo treba nekaj storiti,« je menila gospodinja. »Tudi jaz vstajam nespočita in tega je kriv Kikirikič. Zamenjala bi ga ali prodala.«

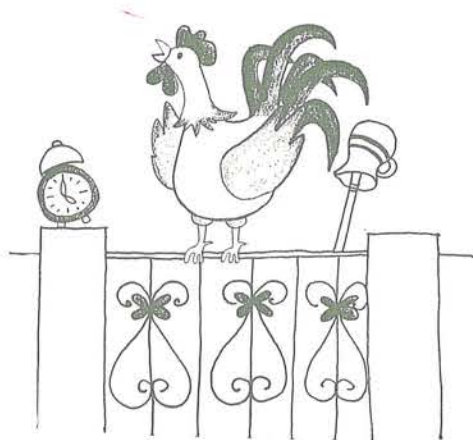
Neko jutro je Jera kakor ponavadi na dvorišču raztrosila zrnja. Petelin je zaplahotal s perutmi in zakrehal, da priključijo kokoške. Skupaj z njimi

se je še sam lotil zajtrka. Tedaj pa mu je gospodarica zažugala:

»Le počakaj, nespodobni Kikirikič! Nekaj se bo zgodilo s teboj! Na tvoje mesto pride petelin, ki mene in moža ne bo prezgodaj budil. Tebe pa bom pojutrišnjem zaklala. Za praznik nama boš sočna pečenka in nič več ne boš kikirikal, grdavž!«

Seveda Kikirikič teh besed ni razumel, čutil pa je, da se gospodinja huduje nanj. Videl je njen neprijazen obraz in pretečo roko. Kako krivična je! Bil je vendar skrben varuh svojih kokoši in tudi že piščancev. Pa še zanesljiv oznanjevalec jutra je bil. Veselil se je svoje mladosti in bi bil rad še dolgo živel. Postalo ga je strah pred jutrišnjim dnevom in moral je biti previden.

Tisto popoldne je videl, kako je kmet Jernej brusil nož ob drugem nožu. Ali mu bo takšen nož prerazal vrat? Strašno!

Ni smel več čakati. Moral je takoj nekaj storiti.

V zgodnjem popoldnevu se je iz sadovnjaka hitro pognal na njivo s koruzo. Ni se poslovil od svoje predrage družine, le žalostno se je ozrl nanjo. Pohitel je po dveh, treh njihvah in prehodil obsežen travnik. Prispel je v bukov gozd in tu je našel prvo zavetje. Da se le tukaj ne bi srečal z lisico ali s kakšno drugo krvoločno živaljo!

Iz visoke praproti je nekaj švignilo kvišku. Zbal se je, a hitro se je pomiril: bil je zajec, ki se je sam ustrašil petelina. Ta je poskakoval in korakal dalje, da bi čimprej prišel kam, kjer mu bo dobro. Kje le bo našel varno streho?

Stopil je na uglajeno stezo. Vodila ga je na neveliko gozdno jaso. Tu je stala borna lesena kočica. Pred njo je sedela stara ženica. Razrezovala je gobane in rezine polagala na lese, da so se na soncu sušile. Pri nogah sta se ji smukali dve kokoši. Radovedno sta se ozrli v došlega petelina. Tudi starka ga je začudeno pogledala. Bila je videti dobrosrčna, zato se ji je brez strahu približal. Pobožala ga je po glavi in hrbtu. Vprašala ga je:

»Od kod pa ti? Ali koga iščeš? Če te nihče ne pride iskat, lahko ostaneš pri meni. Dve kokoški imam, rada pa bi imela še piščančke.«

Kikirikič je bil žejen in je pil iz skledice pred kurnikom. Starka mu je vrgla pest koruznih zrn, da jih je s slastjo pozobal. Tukaj pač ni bilo prostorne kokošje staje, kakršne je bil doslej vajen. Vendar bo moral potrpeti. Še dobro, da si je rešil življenje...

Popoldne je semkaj prišel starčin sin, močan, že prileten mož. Umil si je obraz in roke, umazane od dela, kajti bil je vaški kovač. Ogle-

dal si je neznanega petelina in mu pokimal.

Kikirikič je ostal pri tej hiši, čeprav mu tukaj ni vse ugajalo. Trudil pa se je, da bi novima gospodarjema ustregel. Zjutraj ni zapel navsezgodaj kakor prej pri Jerneju in Jeri, ampak šele potem, ko se je že drugič prebudil iz spanja. S tem pa ni bil zadovoljen starčin sin. Tako zgodaj je odhajal na delo, da je moral vstajati pred petelinovim petjem. Njegovo nejevoljo je Kikirikič opazil, zato zjutraj včasih sploh ni maral zapeti. To pa njegovima gospodarjema spet ni bilo prav.

»Lenuh je tale naš petelin, nobene koristi ni od njega,« je sin dejal materi. »Zakaj le bi ga redila? Zaklaj ga bom ali pa prodal, dokler je še dovolj mlad. Za izkupiček pa kupiva govedino ali svinjino.«

Petelin je čutil, da od tega človeka ne more pričakovati ničesar dobrega. Tudi tukaj njegovo petje ljudem ni ugajalo. Prej je jutro oznanjal prezgodaj, zdaj pa prepozno. Ne tako in ne drugače nikomur ni znal ustreči. In kaj bo zdaj? Ga bodo tudi tukaj hoteli zaklati?

Nekega dne, že o mraku, ko je starka bila sama doma, se je hiši približal starejši človek, podoben postopaču. Nekaj časa je oprezoval naokrog. Potem je skočil h kurniku

in ga odprl. Segel je vanj in z vsako roko zgrabil po eno kokoš. Le slučajno se mu je izmuznil petelin Kikirič. Planil je mimo tatinskih rok. Z vsemi močmi se je pognal med bližnje drevje in proti gozdu. Tedaj šele je prihitela starka. Slišala je bila kokošji vrišč, vpila je in jokala. Ropar pa je obe revici že stlačil v vrečo in bežal z njima za hišo in tam dalje. Tako se s petelinom ni mogel srečati. Oddahnil si je Kikirič. Toda kam zdaj? Kakšna nevarnost ga še čaka?

Hitel je skozi gozd, ki je zdaj na večer bil ves teman. Daleč ni mogel več, zato se je zakopal v kup listja. Tako se je skrtil in tudi ogrel.

Sredi noči je pričelo deževati in nekajkrat je zagrmelo. Mokrota je pricurjajala tudi do Kikiriča v listju. To je bilo neprijetno, a moral je potrpeti do prvega svita. Nehalo je deževati. Otresel se je vlage, a še ga je zeblo. Pospešil je korake skozi gozd, ki so se v njem ptice že oglašale s petjem. Na tej poti je srečal iglastega ježa, ki je počasi lezel med grmovjem. Videl je tudi dva polža, ki sta se premikala po mokrih tleh. Samo da ni naletel na hudobno lisico ali podlasico!

Že pol dneva je Kikirič potoval. Bil je utrujen in lačen. Končno je prispel na rob gozda in se ustavil. Pred njim so se širili travniki in njive. V daljavi so se videle nizke vaške hiše. Kakšni ljudje živijo tam? Ali ga bodo sprejeli in mu pomagali? Pridržal je sapo in se ni ganil...

V bližini se je prikazal star mož s sivo brado. Na eno nogo je šepal. Čez hrbet mu je visela platnena bisaga. Oziral se je v tla, kakor da nekaj išče. Najbrž je nabiral gobe. Bil je videti dober človek in petelin se ga ni ustrašil. Morda bi se ga ta človek usmilil? Najraje bi bil zaki-

kirikal, da bi ga opozoril nase. A je še počakal.

V hipu pa ga je obšel strah. Možu se je pridružil pes, srednje velik in črn, z rjavo liso ob strani, že star. Ali naj zbeži? Toda pes bi bil hitrejši od njega. Potuhnil se je v visokem resju. A to ga ne bi bilo rešilo. Pes je pritekel naravnost k njemu in je pred njim zalajal. Tako je priklical starca, svojega gospodarja.

Kikirič je v strahu otrpnil. Ali zanj ni bilo več pomoči? Že se je približal stari mož in je prijazno rekel:

»Kaj pa ti tukaj, petelinček? Čigav si? Ali si ušel gospodarju? Kam hočeš zdaj?«

Pes je nekajkrat obšel petelina, da si ga ogleda z vseh strani. Pri tem je mahal z repom in to je bilo dobro znamenje. Ta pes gotovo ni bil zloben. Kikiriču je odleglo.

»Zdaj pa domov!« je velel šepavi mož z bisago. »Ti, petelin, pojdi kar z nama, če si brez gospodarja! Vsi trije lahko ostanemo skupaj. Jaz in pes sva že stara, ti pa si še precej mlad. Torej za menoj!«

To je bil stari Tomaž, ki je oglje žgal in prodajal. V tem času pa je nabiral gobe, tu jih je bilo dosti. Na poti domov sta se mu zdaj pridružila na eni strani pes, na drugi Kikirič.

»Zdaj vidiš, petelinček! To je moj dom,« je starec pokazal na majhno kočico še daleč od vaških hiš. »Seveda ni podoben palači. Tukaj bomo v miru živeli. Dobil bom kokoško. Kakor že nekoč bom doma imel jajčka in piščančke, o pravem času si prišel k meni in mojemu pridnemu psu. Vsi trije si bomo prijatelji!«

Tomažev dom je bil zares tesen, a snažen in prijazen. Na steni ene od obeh izb je visela stara puška. Nanjo je pokazal stari mož in dejal:

»To je moja lovska puška. Z njo

sem ustrelil že dosti zajcev in prepelic. Ali vidiš na zidu tam zadaj pripete tri rjave lisičje repe? Od lisic so, ki sem jih pokončal. Nekoč so mi ugonobile in odnesle mnogo kokoši in celo več petelinov. Zdaj si ne upajo več blizu. Bojijo se mene in moje puške, seveda tudi tegale mojega zvestega psa.«

Petelin Kikirič si je z veseljem ogledal lisičje repe na zidu in je bil zelo zadovoljen. Sama sreča ga je pripeljala semkaj in naj bi ga spremljala še naprej!

Kajetan Kovič

Ilustr.: Magda Tavčar

ZVEZDOPLOVEC

Sinoči se je vrnil domov o pozni uri z daljnih svetov zvezdoplovec Jurij.

Pripeljal je s sabo sladke nebeške preste in dva zlata telička z Rimske ceste.

Ker sta bila še premlada za zemeljsko travo, je moral s seboj pripeljati tudi vesoljsko kravo.

Ta krava je strašno velika in nikdar sita. Baje je nekoč za zajtrk pojedla dva satelita.

Zato smo rekli Juriju, da bo bolje, če jo pošljemo spet nazaj v vesolje.

Tam naj hodi v Lunine jasli jest in pit, mi pa ji pošljemo za priboljšek vsake kvatre en satelit.

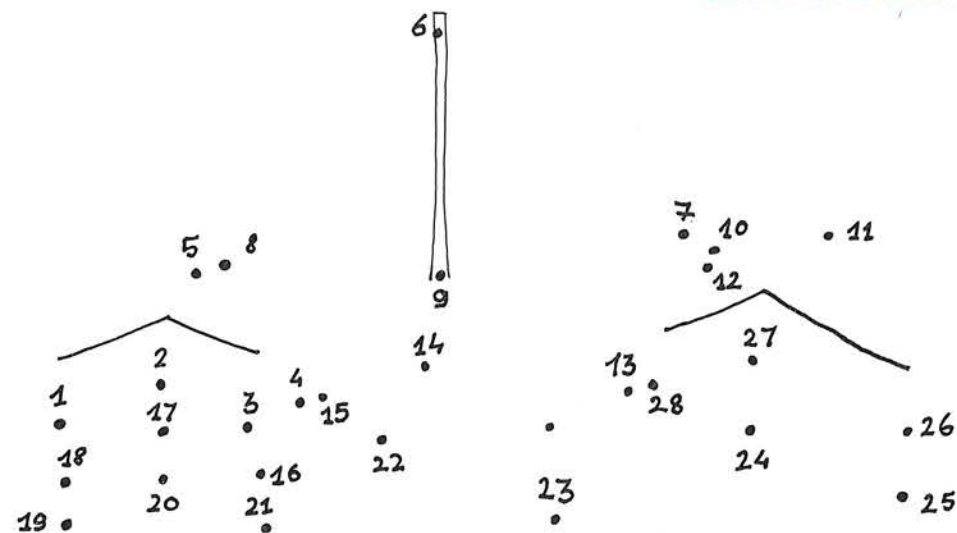
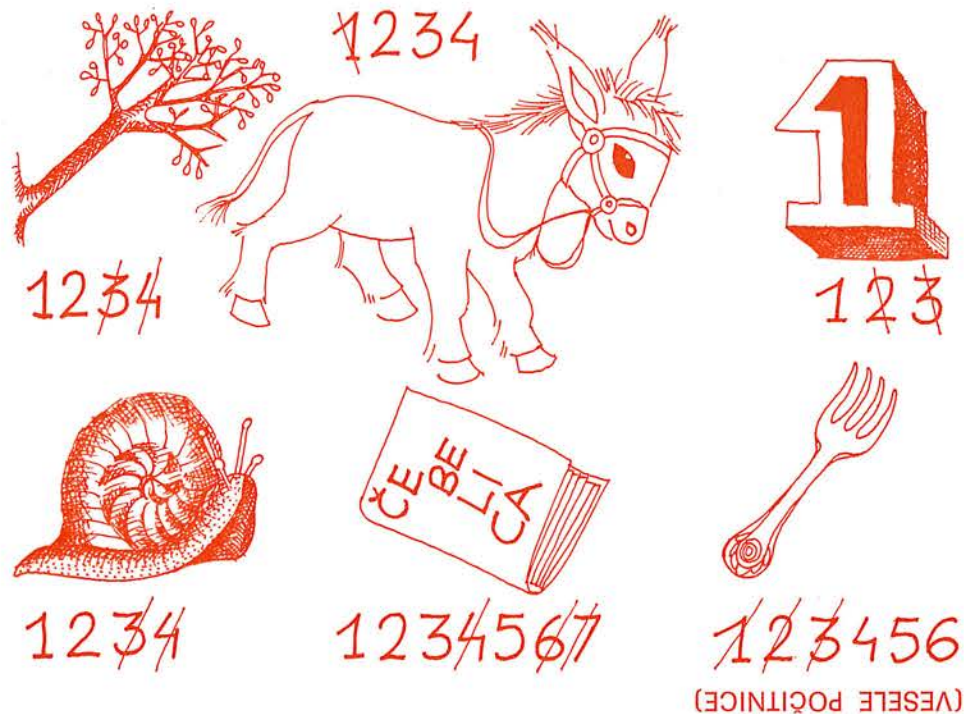
Kotiček za najmlajše

Vera Poljšak

Ilustr.: Magda Tavčar

REBUS

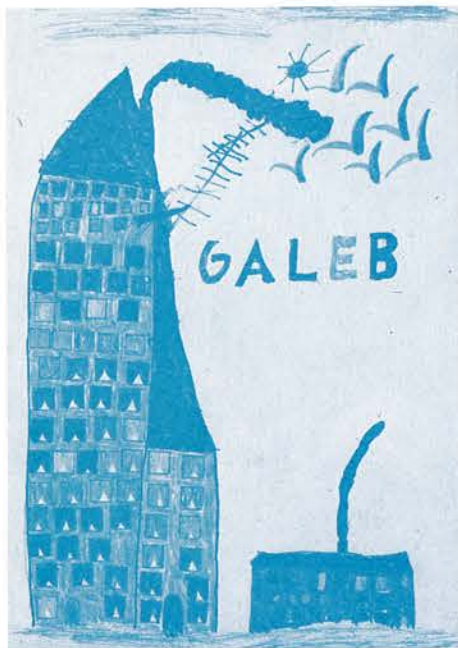
Potegni ravne črte od pike do pike. Začni pri št. 1 in nadaljuj do št. 28.

Galeb v novih oblikah

Proti vsem pričakovanjem je bil odziv na letošnji nagradni natečaj za nove platnice GALEBA izreden, kot še nikoli doslej.

Pridni in marljivi učenci in dijaki iz dvanajstih šol na Tržaškem in Goriškem so poslali kar 214 osnutkov.

Erik Tulliach, 1. r. Opčine

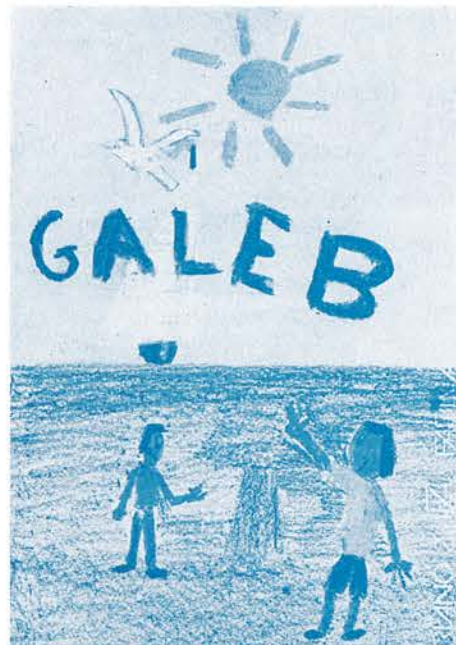
Kot običajno so bili tudi letos najbolj delovni učenci osnovne šole v Rojanu, ki so poslali 69 risb, 39 osnutkov so izdelali učenci osnovne šole na Katinari, 29 osnutkov učenci osnovne šole na Opčinah, 19 učenci pri Domju, 12 iz Boljunca, zelo pridni so bili učenci prvega razreda osnovne šole v Devinu, ki so naredili osem risb, 7 osnutkov so izdelali učenci osnovne šole pri Sv. Jakobu,

Antonella Jakac, 2. r. Domjo

iz Saleža so učenci poslali 5 risb, po štiri risbe je Uredništvo dobilo iz osnovnih šol v Gropadi, v ulici Croce v Gorici in v Križu, po dva osnutka so poslali učenci osnovnih šol v Sesljanu, v ulici Donadoni in v Bar-kovljah. Po en osnutek pa je Uredništvo dobilo še iz Boršta, Bazovice, Štivana, Doberdoba, srednje šole pri Sv. Jakobu in srednje šole pri Sv. Ivanu. Dva osnutka sta bila brez vsakršne oznake in imena, zato nista prišla v poštev za nagrade.

Ni treba poudarjati, da je imela komisija, ki je osnutke izbirala, težavno delo. Vse risbe so namreč zelo prikupne, izvirne in polne otroške fantazije. Po dolgem rešetanju in preverjanju se je komisija odločila

Corrado Rojac, 3. r. Katinara

za štiri risbe, ki so objavljene na tej strani. Osnutke so izdelali:

ERIK TULLIACH, učenec 1. razreda na **OPČINAH**

ANTONELLA JAKAC, učenka 2. razreda pri **DOMJU**

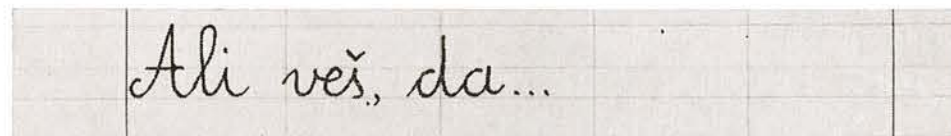
CORRADO ROJAC, učenec 3. razreda na **KATINARI** in

Anastazija Korsič, 1. A r. Sr. Sv. Ivan

ANASTAZIJA KORSIČ, dijakinja 1. A razreda srednje šole pri Sv. Ivanu.

Vsi štirje nagrajenci dobijo lepe knjižne nagrade, največje njihovo zadoščenje pa bo, da bodo njihove risbe prihodnje leto krasile platnice GALEBA. Zmagovalcem Uredništvo iskreno čestita.

...so leta 1935 našli fosil neke palme in ocenili, da je star 65 milijonov let?

...so pri kopanju neke jame našli korenine akacije, ki so segale 45 metrov globoko?

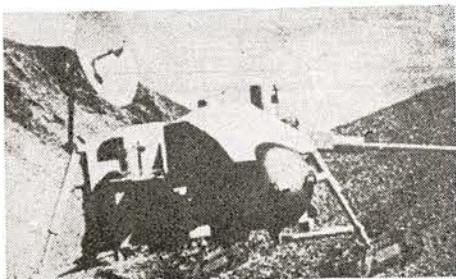
...na južnem tečaju pade temperatura tudi na 90 stopinj pod ničlo in tedaj zamrzne tudi dah?

...je najgloblji rudnik na svetu v Transvalu v južni Afriki? Globok je 3354 metrov.

SKALA NA SPREHODU — V Kaliforniji v Združenih državah je dolina, ki jo imenujejo dolino smrti, ker tam ne uspeva nobena rastlina. V dolini smrti pa je mnogo skal, ki se včasih naveličajo dolgotrasnega ždenja in se odpravijo na potep, za seboj pa puščajo globoko in zelo vidno sled. Skale se premikajo s pomočjo vode in vetra. Po dolgotrajnem dežju je zemlja razmočena in mehka, ko pa zapiha še močan veter, se skala, kot na kolesih odpelje na krajši sprehod.

VIKING III. — Mnogo ste že slišali o dveh ameriških vesoljskih sondah Vikingu I. in Vikingu II., ki so ju ameriški znanstveniki izstrelili na Mars, odkoder sta pošiljali zanimive podatke z Rdečega planeta. Opremljeni sta bili z različnimi aparati, ki

so s tega oddaljenega planeta pošiljali na Zemljo fotografije in izsledke laboratorijskih poskusov. Sedaj se v Združenih državah ukvarja s poskusi velikega laboratorija Viking III., ki ga bodo v kratkem izstrelili na Mars. Njegova posebnost bo v tem, da se bo s pomočjo gosenic lahko pomikal po površini Rdečega planeta.

KROS NA KOLESIH — Motokros je zelo priljubljen šport, čeprav je precej nevaren, zato so se pred kratkim v Združenih državah spomnili na novo obliko krosa, in sicer na kolesih. Pravila novega športa se dosti ne razlikujejo od pravil motokrosa. Tekmovalne steze so dolge približno štiri-stopetdeset metrov, včasih so ravne, včasih kotanjaste, ali posejane z različnimi ovirami. Tekmovalci morajo s kolesi, ki so posebej prirejena, preskakovati vodne zapreke in voziti čez kotanje polne peska. Navdušencev nad novo obliko krosa je že veliko, vsi pridno vrtijo pedale, saj se na tekmah lahko zanesejo samo na lastne noge.

DIMKA

Bila je krava rjave barve. Nikoli ni brcala in nikoli ni zbežljala. V hlevu je stala sama in gotovo ji je bilo dolgčas. Kadar je kdo odprl vrata, se je ozrla. Iz velikih živalskih oči je bilo mogoče razbrati zvestobo.

Dimka se je tudi pasla sama zase. Bila je bajtarska krava in se z gruntarskimi ni imela kje srečati. Mulila je travo v sadovnjaku in iskala gnile sadeže. Nato je v hlevu mirno prežvekovala. Čeljusti je pregibala v nekakšnih krogcih in temu se je reklo, da prežvekuje.

Takrat, ko smo imeli Dimko, je bila vojna. V vojni je primanjkovalo vsega, tudi mleka. Dimka pa je bila izvrstna mlekariča. Lahko si jo pomolzel kadarkoli, žehtar je bil zmerom poln. Kadar za dojenčke ni mogoče dobiti mleka, je zares hudo.

Sosedova mama je imela majhnega otroka. Zanj smo večkrat pomolzli Dimko kar ob štirih popoldne. Žena je bila presrečna. Iz hvaležnosti nam je prinesla majhen zavitek ruskega čaja. Kdove kje je sredi vojne dobila ruski čaj?

Vsako leto je Dimka povrgla telička. Ko je bil star šest tednov, ga je vzel mesar.

Vojna se je končala. Kravo smo spet lahko molzli samo trikrat na dan. S časom se je zelo postarala. In končno je prišla tudi tista žalostna ura. Odpeljali so jo.

Ves teden nismo marali kupiti mesa, samo da ne bi jedli Dimke. Imeli smo jo radi tudi zato, ker je vedno zamukala, kadar se je oče vrnil z dela.

KDO BI LAGAL ZASTONJ?

(PO BOSENSKI LJUDSKI PRIPOVEDKI)

V nekem mestu je živel neki star šaljivec, ki je pogostoma zahajal na obisk k paši¹. Paša ga je imel zelo rad. Redno ga je vabil, naj ga obišče. Kadarkoli je prišel, ga je sprejel kot častnega gosta. Nekega dne je sedel paša v sprejemnici v družbi več imenitnikov. Tedaj se je — že na pragu sprejemnice — nepričakovano pojavil stari šaljivec. Paša ga je spoštljivo sprejel, povabil naj sede k njemu in mu ponudil pest tobaka. Starec si je napolnil pipo in jo prižgal. Nato ga je paša zaprosil:

»Daj no, prijateljček, zlaži se kaj!«

»Nikar ne, spoštovani paša, kaj takega me zdaj prav nič ne mika« je starec otožno odgovoril.

»Kaj ti je vendar?« se je začudil paša.

»Mati mi je umrla pa nimam ni ti groša,² da bi jo spodobno pokopal,« je potožil starec.

Paša je pri priči segel v žep in mu podaril tri zlatnike. Prav tako so storili tudi drugi. Ta mu je dal zlatnik, drugi dva, vsakdo vsaj po en zlatnik. Starec se je spoštljivo zahvalil, posedel še kak trenutek v imenitni družbi, se kmalu dvignil in odšel.

Paša je prihodnji dan zvedel, da je starcu mati že zdavnaj umrla. Takoj je poslal hlapca z naročilom, naj mu pri priči pripelje starca. Ko je starec prišel, mu je paša očital:

»Počemu si me nalagal, da ti je včeraj umrla mati?«

»Saj si me vendar zaprosil, naj se kaj zlažem, jaz pa, bog naj mi bo priča, ne morem lagati — zastonj...« ga je zavrnil starec.

»Prav si imel!« se je zasmejal paša in ga znova nagradil.

¹ Paša — turški velikaš.

² Groš — star denar.

2. DOLINA GLINŠČICE - Človeška roka je na srečo le malo posegla v to čudo narave. Zato se ti na prvi pogled zdi skoraj neverjetno, da moreš opazovati tak divji kraški svet komaj nekaj kilometrov stran od Trsta.

1. DOLINA GLINŠČICE - Vzhodno od Trsta, v dolinski občini, se vije od državne meje do Boljunca čudovita dolina Glinščice.

4. DOLINA GLINŠČICE - V skoraj sto metrov previsne skale vrha Stene so izvrtali dva predora. Pravijo, da je bila ta proga najbolj strma v Evropi, saj je morala premostiti sto metrov višinske razlike v razdalji 2880 metrov.

3. DOLINA GLINŠČICE - Največji poseg v naravo soteske Glinščice je človek naredil z izgradnjo železniške proge Trst — Hrpelje v letih 1885-1887. To progo so kmalu po drugi svetovni vojni ukinili in tračnice odstranili.

6. DOLINA GLINŠČICE - Po dolini Glinščice teče istoimenska reka. V deževnem vremenu se reka spremeni v hroudurnik, v sušni dobi pa voda v reki skoroda usahne.

5. DOLINA GLINŠČICE - Nedaleč od Boljunca je zidana koča Premuda. Koča je gostišče za izletnike in hribolazce, ki pridejo v sotesko Glinščice.

8. DOLINA GLINŠČICE - Reka Glinščica je pravzaprav edina reka, ki izvira in teče po našem kraškem svetu, ne da bi poniknila.

7. DOLINA GLINŠČICE - Pod visokim grebenom na levi strani Glinščice stoji majhna cerkvica na Pečeh. Cerkev je zelo stara, saj je omenjena že v listinah iz 14. stoletja. Zanimivo je, da prideš do nje le po napornih stezah, kajti na tistem strmem pobočju ni nobene poti.

10. DOLINA GLINŠČICE - Soteska Glinščice je ozka, skalovita in strma, poleg tega teče po njenem dnu še reka. Zato v soteski ni nobenega zaselka in nobene poti. Obiskovalcem doline so na voljo samo ozke steze, skalovje in previsne stene, v katerih se urijo hribolazci.

12. DOLINA GLINŠČICE - Pri Botaču je reka Glinščica deroča. Po lepem, žuborečem slapu se peneča voda vali dalje v nizino.

14. DOLINA GLINŠČICE - V bližini mlina so ostanki vodovoda, ki so ga še v starem veku zgradili Rimljani. Po tem vodovodu je teklo do 5800 kubičnih metrov vode dnevno, kar je bilo za tiste čase več kot dovolj.

16. DOLINA GLINŠČICE - Levo strmo pobočje doline pri rimskem vodovodu pokrivajo bloki konglomerata. Ker sestavljajo ta konglomerat zlepljeni okrogli kamni, se da sklepati, da je bilo nekoč to pobočje pod vodo.

9. DOLINA GLINŠČICE - Nekoč je bilo ob strugi Glinščice več mlinov, ki so izkoriščali vodno silo za pogon mlinških kamnov. Danes je ohranjen samo še mlin, ki ga vidimo na sliki.

11. DOLINA GLINŠČICE - Le proti vzhodu, kjer se soteska Glinščice nekoliko razširi, je tik ob državni meji zaselek Botač. Do njega prideš po strmi in nevarni makadamski poti.

13. DOLINA GLINŠČICE - Jezero je majhen zaselek visoko nad desnim robom doline. S tega mesta je razgled na Glinščico prekrasen. Imaš občutek, da gledaš iz orlovega gnezda.

15. DOLINA GLINŠČICE - Rimski vodovod je bil speljan od Glinščice do starega Trsta pod Sv. Justom. Verjetno je en odcep tega vodovoda dovažal vodo tudi Ščedni.

Vojan Tihomir Arhar

Bzizizí,
Bzizizí,
muha ječi,
muha ječi,
v mreži premine,
dušo spusti.

Bzizizí,
Bzizizí,
muhe več ni,
muhe več ni,
brencelj zakoplje
prazne kosti!

MUHA

Ilustr.: Jelka Reichman

Bzizizí,
Bzizizí,
muha leti,
muha leti,
svetle so muhe
črne oči.

Bzizizí,
Bzizizí,
muha brenči,
muha brenči,
pajek jo trdno
v kleščah drži.

Fran Roš

Ilustr.: Bine Rogelj

Polžja tekma

Sklenili trije polži so,
da bodo v teku tekmovali,
kdo prvi bo dosegel cilj
na enometrski razdalji.

Star polž je napovedal start
in že na moč so pohiteli
seveda s hišicami vred,
a niso vsi na kraj prispeli.

Le eden teh je srečen bil,
ker švignil v dir je kakor strela,
a drugi hitel je tako,
da ga pri tem je kap zadela.

Še tretji smolo je imel,
ko v kamen s hišico zadel je
in se mu je zdrobila vsa,
on sam pa ranjen omedlel je.

Zdaj zmagovalcu polžji rod
ovenčal je z zelenjem glavo
in dolgo klical »živio«
ponosnemu junaku v slavo.

MUCA REDNICA

Otroci, za to nenavadno zgodbico so mi dejali, da je resnična, zgodila pa naj bi se v Zasavju, tam kjer rudarji vsak dan in vsako noč nakopljajo veliko premoga. Sicer pa, presodite o njej sami.

Muca Črnorepka je posedala pod pečnico in nič več ni predla. Dolgi brki so se ji povešali. Pred dnevi so se še njene črne bele mačice podile okoli nje, jo cukale za ušesa in vlekale za rep, s katerim je tako urno mahala. Male mačice so ga lovile in v mehko gosto dlako zasajale svoje ostre zobke. Kadar pa so bile lačne, so se stisnile k njej. Toplo jim je bilo, napile so se mleka in napetih trebuščkov zadremale. Muca Črnorepka pa je predla in jim s hrpavim jezičkom čistila umazane kožuške. Budno je pazila nanje pri igri in na sprehodih. Če so bile poredne, jih je z mehko šapico ošvrnila.

Nekega dne pa, ko so ji mlade mačice ušle in se same lovile in podile

ob vedno nemirnem potočku za hišo, jim je spodrsnilo in popadale so v vodo. Drobni valovi so jih odnesli kdo ve kam. Muca Črnorepka je ostala sama. Mijavkala je okoli hiše in še jesti ni marala več. Čez nekaj dni, ko jo je lakota prisilila, da se je splazila na polje in si tam ulovila tolsto miš, se je v deževnem vremenu vsa mokra vrnila nazaj domov. Zlezla je v svoj stari topli kotiček, v pečnico, kjer je ležala na stari volneni krpi in skušala zadremati. Vzdrabili pa so jo težki gospodarjevi koraki. Oči so se ji zelenkasto zasvetile. Pred seboj je videla široko kmetovo dlan in na njej tri majcene nebogljene miške.

»Na, muca, na!« ji je prigovarjal gospodar in jih stresel pred njen gobček. »Našel sem jih v gnezdu, nepridiprave male. Le pohrustaj jih.«

Majcene miške so se splazile do njenih šapic, iz katerih so moleli ostri kremplji. Rahlo cviljenje ji je pozvanjalo v ušesih. Kako so bile nerodne! Kot poper male in črne mišje očke so plahe strmele v žareče mačje oči. Tudi njene mačice so mijavkale, če so se stisnile k njej. Gledala je žive sive kopice z dolgimi repki. Naposled je vstala. Iztegnila je jeziček in rahlo obliznila najbližjo miško, ki se je prevalila na hrbet. Črnorepka je zapredla in se prav previdno ulegla. Brž so vse tri

miške izginile pod njeno gosto dlako. Toplo jim je bilo in ko so se previrale pod njenim trebuhom, so kaj kmalu staknile sladko mleko dobrosrčne muce in ji nato zadremale med šapicami, prav tako kot njene mačice. Muca pa je predla in pazila nanje.

Tako so miške rastle, se podile okoli Črnorepke, ji plazile po hrbtu in ji prek glave skakale na tla. Gospodarjeva družina pa je strmela in se čudila. Čudila se je in smejala in komaj verjela, da so to res miške, sive miške in muca Črnorepka.

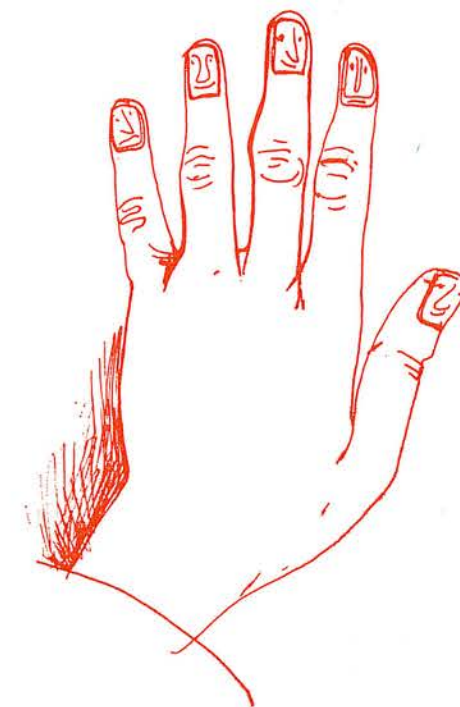
PRSTI

Le komur se možgani sučejo v narobno stran, ne ve, da ima vsaka roka pet prstov. A teh pet prstov se včasih prav nič ne zлага, ne razume med seboj, čeprav so palec, kazalec, sredinec, prstanec in mezinec pravzaprav bratje in žive drug ob drugem od rojstva pa do smrti. Sicer je pa med brati večkrat tako, čeprav ne bi smelo biti. In je nemara pri prstih nemara krivo to, da se včasih gledajo kot pes in mačka, ker je pač palec prvi in najdebelejši, mezinček pa zadnji in najtanjši.

Nekoč zagleda teh pet prstov velik cekin. Pravzaprav ni niti cekin, temveč le kaplja sladkega, zlatega medu. Komaj prsti zagledajo ta »cekin«, ki je bil v resnici med, že zarentači palec: »Ta slaščica bo moja, saj sem prvi pri hiši, oziroma na roki!« Toda tudi kazalec je velik sladkosnednež: »Ne boš,« zavrne palčevo rentachenje, »kapljo polížem jaz!« Zdaj plane nad oba sredinec: »A tako? Vse vidva — zame pa naj nič ne preostane?« Četrty med brati, prstanec pa ne zine ne bev ne mev, temveč kar poseže po medu in ga hoče polizati. Tedaj pa planejo palec, kazalec in sredinec druž-

no po njem in zamlatijo po prstanecu, da nastane pravi pretep in vik in vek in krik in kreg...

Le mezinček noče bliže, sicer pa tudi ne poseže v bratsko svajo zato, ker medtem — sam políže med...

Utrinki iz sedanjosti

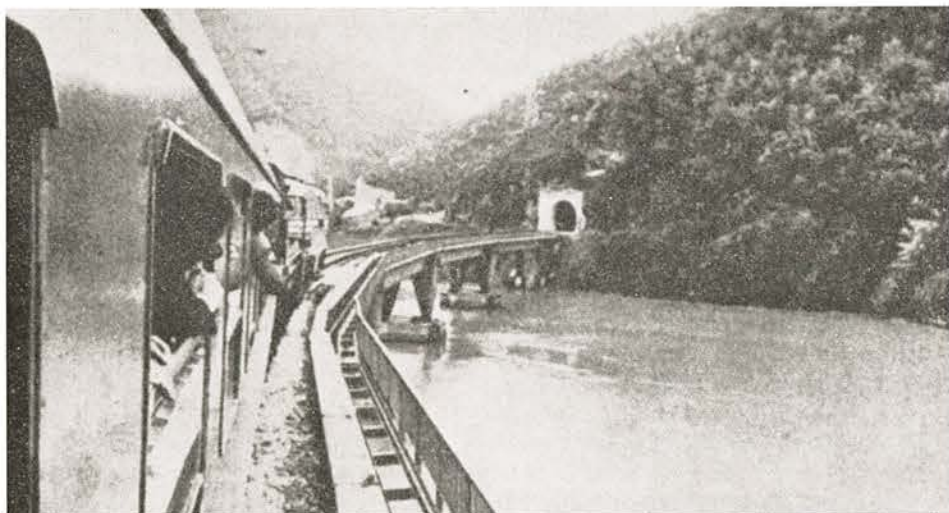
Lojze Abram

Drzno speljana železniška proga

Pred letom dni je od Beograda do Bara na Jadranski obali speljal prvi vlak po v Evropi najbolj drzno speljani, 476 kilometrov dolgi železniški progi. Uresničil se je tako stoletni sen, da bi bilo glavno mesto Jugoslavije Beograd z železnico povezano z morjem. Proga obratuje že leto dni in je ena najbolj zanimivih, kar si jih moremo predstavljati, saj teče po doslej še skoraj neprehodnih in divjih pokrajinah, nad soteskami v stoletnih gozdovih in nad prepadi. Skoraj četrtina proge, to je približno 115 kilometrov, teče v predorih pod zemljo, več kot 14 kilometrov pa je speljana čez mostove in viadukte. Most čez Malo reko, pri toku Morače, je dolg 499 metrov, prepad pod

njim pa je globok 203 metre. V nekaterih krajih teče železniška proga z mosta v predor in iz predora spet na most.

Od prve zamisli, da bi zgradili železniško progo med glavnim mestom Srbije in morjem, je minilo več kot sto let. Že v 19. stoletju, v turških časih, so si zamislili to progo in začeli pripravljati načrt. Zaradi vojn in pomanjkanja denarja, pa niso nikoli začeli z gradnjo. Kasneje so načrte nekajkrat spremenili in tudi v stari Jugoslaviji je vlada večkrat razpravljala o tej progi, a je ostalo le pri besedah. Šele po drugi svetovni vojni so v novi Jugoslaviji resno začeli razmišljati o gradnji te železniške proge, da bi del Balkana dobil svoje

okno v svet. Progo so začeli graditi leta 1952 na odsekih med Resnikom in Valjevom in med Titogradom in Barom. Odseka so dogradili sedem let kasneje, potem pa je delo na progi za nekaj časa zamrlo zaradi pomanjkanja denarja. Gradnja je s pomočjo ljudskega posojila spet stekla leta 1971 in lani je bila ta drzna zamisel končno uresničena.

Lahko si predstavljate, da gradnja železniške proge Beograd-Bar ni bila lahka. Poleg pripravljanja trase in polaganja tračnic, vrtanja predorov in postavitve mostov, so morali ob progi zgraditi tudi 54 železniških postaj in nič koliko hiš za prebivalce, katerim so morali porušiti prejšnje, ki so stale na trasi. Mnogi kraji, ki so bili prej skoraj popolnoma zapuščeni, so z novo železniško progo zaživel. Proga kot taka pa je izredno važna za blagovni promet, ki je

že lani, v samih sedmih mesecih obratovanja, dosegel skoraj dva milijona ton pretovorjenega blaga.

Ne glede na to, ni mogoče mimo dejstva, da je ta železniška proga izredno slikovita in zanimiva. Veliko ljudi namreč stopi na vlak v Beogradu in se pelje do Bara, potem pa se vrača, samo da bi doživelo to enkratno vožnjo in iz drvečega vlaka opazovalo soteske, kamor so doslej zašli le redki in so veljale za neprehodne, globoko pod seboj deroče reke, gorato pokrajino s pragozdovi in občudovalo iznajdljivost in drznost graditeljev, ki so uresničili ta stoletni sen.

Vožnja od Beograda do Bara je izredno zanimiva in predstavlja neponovljivo doživetje. To vam lahko potrdijo izletniki »Primorskega dnevnika«, ki so se pred kratkim po tej progi peljali.

Gema Hafner

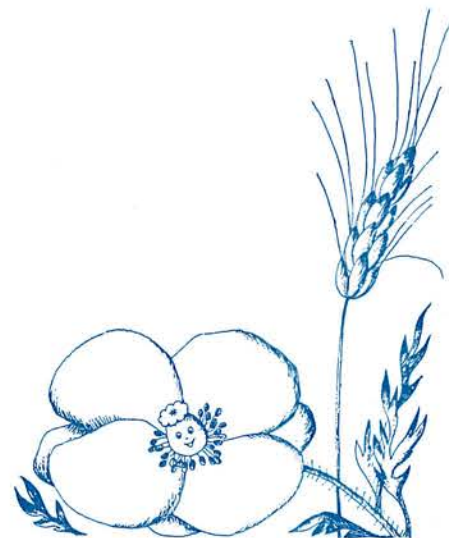
Ilustr.: Jelka Reichman

MAK VESELJAK

Dober dan, dober dan,
jaz sem mak, potepuh, veseljak,
imam zeleni frak
in vèlik klobuk!
Rdeč je in lep,
pa ga zgubim, ko grem na potep ...
Veter na ples me povabi:
potem pa čez polja in loke hitiva,
vse razigrana
sonca pijana —
srečna, da sploh živiva!

Moj sosed ječmen pa ne mara z menoj,
samo doma ždi in čaka in čaka,
da dozori.

Potem pa ga:
zmlatijo,
zmeljejo,
spečejo
in mu niti hvala ne rečejo ...

Iz življenja naših šol

Lojze Abram

POIMENOVANJE V DOLINI

Velika množica ljudi se je v nedeljo 24. aprila zbrala na prostornem dvorišču slovenske osnovne šole v Dolini na slovesnosti, ki je za vso vas pomenila velik praznik. Bila je svečanost uradnega poimenovanja dolinske slovenske šole po koroškem rojaku, slovenskem pisatelju in političnem delavcu Lovru Kuharju - Prežihovem Vorancu.

Poleg učencev, njihovih staršev in učiteljev, so se slovesnosti med drugimi udeležili hčerki pisatelja Voranca Mojca in Vida, predstavniki istoimenskih šol iz Raven na Koroškem in iz Ljubljane ter župan iz Dobre doba, kjer bodo domačo šolo prav tako poimenovali po Vorancu. Prisotni so bili

še predstavniki šolskih in občinskih oblasti in seveda vaščani Doline.

Lik slovenskega pisatelja s Koroškega Voranca je predstavila Ester Kočever, ki je med drugim povedala, da so se starši in učiteljski svet odločili za poimenovanje šole po njem, ker je vse svoje življenje in vsa svoja dela posvetil boju proti izkoriščanju človeka po človeku in ker v svojem trdem življenju ni nikoli klonil pred potujčevalnim pritiskom velikonemških krogov, ampak je neomajno ostal na svoji začrtani poti in posvetil vso ljubezen svojemu narodu in svojemu jeziku. Vsem ustanovam in posameznikom, ki so se zavzeli za poimenovanje slovenske šole v Dolini po Vorancu, se je potem zahvalil predsednik sveta staršev Boris Lovriha.

Po uradnih govorih didaktičnega ravnatelja Stanka Skrinjarja in župana Edvina Švaba, ki je poudaril pomen slovenske šole za vzgojo poštenih državljanov in zavednih Slovencev, je sledil kulturni del svečanosti, v katerem so nastopili najprej učenci, ki so prebrali nekaj odlomkov iz Vorančevih del, za njimi pa otroški pevski zbor. Svečanost se je zaključila z nastopom domačega pevskega zbora »Valentin Vodnik« in godbe »Breg«. V šolskih prostorih pa so si potem gostje lahko ogledali razstavo risb, ki so jih na podlagi Vorančevih pripovednih del izdelali učenci.

Tako je še ena slovenska osnovna šola na Tržaškem dobila uradno ime po slovenskem pisatelju.

Lojze Abram

Razredni list učencev petega razreda v Rojanu

Učenci in učenke petega razreda slovenske osnovne šole v Rojanu so se spet izkazali. Lani so malo pred zaključkom šolskega leta izdali list »Pikapolonica«, pred nekaj tedni pa so nas ponovno presenetili, ko je izšel njihov razredni časopis »Glas petega razreda«. Ciklostilirani časopis na desetih straneh, brez velikih zahtev, se lepo predstavi, je prikupen in zanimiv, saj so vsi učenci po svojih močeh nekaj prispevali in jim je lahko v veliko zadoščenje, kot je v zadoščenje tudi tistih, ki ga prebirajo. Treba je priznati, da so se šolarji petega razreda v Rojanu res potrudili in napisali vrsto člankov, od opisa Morskega parka v Miramaru do prikaza raznih zanimivosti in športnih dogodkov. Seveda ne manjka drugih prispevkov, smešnic in ugank.

Ponovno pa moramo ugotoviti, da je vendarle škoda, da je »Glas petega razreda« izšel samo v enkratni številki in da izdajanje takega lista, v katerega naj bi pisali tudi učenci drugih razredov, ni redno, vsaj tri do štiri številke v šolskem letu. Za tako pobudo gre vsekakor zasluga učiteljici, ki je, ne brez truda, znala pri svojih učencih vzbuditi zanimanje tudi za izvenšolsko delo.

Srnjaček išče lovca

V šumečem zelenem gozdu je živel srna z mladičem. Srnjaček je bil zelo pristrčen. Vse živali v gozdu so ga imele rade. Imel pa je slabo lastnost, rad se je potepal. To je zaskrbelo mater srno in ga je opozorila:

»Sinko moj, ne oddaljuj se preveč od doma, lahko srečaš lovca,

ima. Po zadnjih hodi, s prednjima pa s puško strelja. Mene tako sovraži, da me kar naprej zalezuje. Ampak gorje mu, če ga dobim!«

Ko je to povedal, ga je zgrabila še večja lakota. Ni mogel več strpeti in je naglo odslovil srnjačka.

Ta pa z odgovorom ni bil zadovoljen.

pa bo po tebi. To je človek s puško in te pokonča. Tudi tvojega očeta je ustrelil.«

»Ali si ga kdaj videla?« je vprašal mladič in se stisnil k materi.

»Videla, videla, in pred njim tudi bežala« je žalostno pokimala srna in ljubeče pogledala malčka.

A srnjaček je bil radoveden. Rad bi kaj več zvedel o lovcu.

Sklenil je obiskati volka. Ko ga je ta zagledal, so se mu pocedile sline od poželenja. Rad bi si bil privoščil srnjačka, toda bal se je maščevanja. Samo zobe je stisnil in ga srepro gledal.

Srnjaček ga je milo pogledal in vprašal: »Boter volk, že dolgo živiš v gozdu. Ali si kdaj srečal človeka s puško, ki mu pravijo lovec?«

Volk ga je začudeno pogledal in odgovoril: »Seveda, že večkrat sem ga videl. To je grdoba! Štiri noge

Sklenil je obiskati botro lisico. Zvita je, si je mislil, od nje bom zvedel kaj več. Pohitel je, prišel do studenca in se napotil k brlogu.

Trikrat je potrkal, preden mu je lisica odprla.

»Ah, ti si, mali sirotek,« ga je zbadljivo pozdravila. »Kaj pa želiš?«

»Prišel sem, draga botra, da se o nečem pogovoriva« je odgovoril srnjaček in nadaljeval:

»Zvita si in modra, gotovo poznaš lovca. Povej mi kaj o njem in zakaj ubija?«

Zvitorepka je bahavo stresla košati rep ter zalajala:

»A tako, lovec te zanima? Seveda ga poznam, že večkrat sem ga srečala. Pa veš, kaj me je zmeraj rešilo? He, prebrisanost, moj dragi, lovca je treba poznati! Rad preži na volka, ker se ga boji. Mene bi rad zaradi dragocenega kožuha. Zajec je zanj dobra pečenka, od srnjaka pa hoče roge.«

»Maščevati se je treba, dragec, in to lahko storim le jaz. Ponoči se priplazim v vas. Tam biva lovec. Za hišo ima kokošnjak. Kradem piške in putke. Njemu škodujem, sama pa se mastim. Znati je treba, ampak tebi se o tem še sanja ne.«

»Samo enkrat me vzemi s seboj« je prosil srnjaček.

»To je nemogoče« je odgovorila zvitorepka. »Nebogljeno revše si, kar domov pojdi, k materi, in dobro se skrijta.«

Zasmejala se je in odslovila mladega srnjaka.

Ponižan je srnjaček odšel. Taval je po temnem gozdu in premišljal, kaj naj stori. Lisica ga je užalila, sam pojde v vas. Mogoče le sreča lovca. Milo ga bo pogledal in prosil usmiljenja za gozdne živali.

Pohitel je po ozki stezici in na

križišču obstal. Izpod grmičevja je pokukal dolgouhi zajec.

Srnjaček ga je hitro vprašal:

»Povej mi botrček, katera pot pelje proti vasi?«

»Na levo!« je plašno odgovoril zajec in se spet skril.

Srnjaček je kopitljal dalje in prišel preko rahle vzpetine na velik travnik. Tam so se pasle bele ovčice. Ni se še dodobra razgledal, že ga je nekaj potlačilo k tlom.

Bil je pastirček. Srnjaček se je grozno prestrašil. Ni se mogel rešiti dečkovega prijema. Pastirček pa je užival. Radostno je privil k sebi živalico in jo z božanjem pomiril. Srnjaček je bil prepričan, da je lovčev ujetnik. Milo in proseče ga je gledal — ampak lovec se mu sploh ni zdel tak, kakor sta mu ga opisala volk in lisica. Gotovo sta lagala. Lovc ni grdoba!

Pastirček je položil srnjačka na travo ter mu prinesel vode. Ovce so ljubosumno zameketale. Celo kužek se mu je dobrikal. Začela sta se igrati in tekati po trati. Ko pa je deček zapiskal na piščalko, so se pridružile še ovčice.

Zmračilo se je. Pastirček je klical in zbiral čredo. V naročju je nosil srnjačka in mu govoril:

»Z menoj pojdeš, skrbel bom za te.« v moji izbi boš spal; jutri zarana pa greva spet s čredo na trato.«

Ovčice so se pomikale proti vasi. Za njimi je hodil deček in nosil srnjačka.

Tedaj se je iz gozda oglasilo srni no blejenje. Srnjaček je napel ušesa. Mati ga je klicala k sebi. Postal je nemiren. Začel se je otepati in cviliti. Blejanje se je ponovilo, tokrat preseče.

Pastirček je razumel. Še enkrat je pobožal mladiča in ga spustil.

Srnjaček je urno odskakljal proti gozdu. Mati srna ga je okregala in

mu očitala, da ji povzroča same skrbi.

»Mati,« je rekel, »lovca sem spoznal. Dober je bil z menoj. Igrala sva se. Božal me je. Puško je imel, pa ni streljal. Ne bojim se lovca.«

Srna se je nasmehnila in mu razložila:

»Sinko moj, to ni bil lovec, ampak pastirček s palico. Ta je pa dober.«

Srnjaček je bil razočaran. »To pa res ni prav« je brundal in pohitel za materjo.

Ko sta doma utrujena legla k počitku je mladič obljubil, da ne bo več iskal lovca.

Ivan Furlanič - Mario Šušteršič

Plavanje je zdrav šport

Junija meseca se prično počitnice. S tem seveda ni potrebno posebej poudarjati, da je poletni čas najbolj prijeten in vabljev za mnoga razvedrila in še zlasti za športno aktivnost. Seveda je treba ta prosti čas smotno izkoristiti, da se bomo kaj novega naučili, predvsem s telesnega vidika, saj bosta telesna vadba in aktivnost najbolj vabljeva po napornem delu v šolskem letu. Poletni čas nam nudi nešteto izbir, tokrat pa bomo nekaj več spregovorili o plavanju.

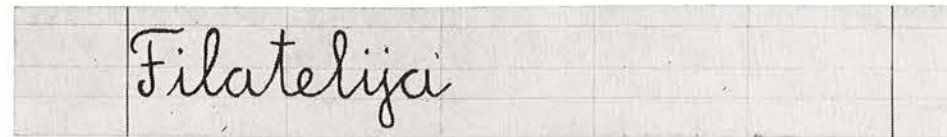
Ze stari Grki so znanje v plavanju prištevali med veščine, ki jih je moral obvladati vsak kulturno razgledan človek. Znanje v plavanju je tudi danes potrebno slehernemu človeku. Plavanje spada namreč med tiste telesne dejavnosti, ki najbolj in vsestransko stimulirajo skladni razvoj mla-

dega človeka in ga ohranjajo svežega in zdravega do pozne starosti. Plavanje je tudi ena izmed redkih telesnih dejavnosti, ki je primerna tako za mlade kot za stare, za šibke in močne, za suhe in debele, za zdrave in bolne. Plavanje je specifična športna panoga, ki se z razliko od vseh ostalih športov odvija v povsem drugačnih zunanjih pogojih. V plavanju se srečujemo z novim elementom: vodo, ki ima čisto drugačne lastnosti, kot zrak al trdna tla, kjer gojimo vse ostale športe. Voda in gibanje v vodi vplivata na fizioliške spremembe organizma, poleg tega naletimo v vodi na vrsto tehničnih zakonitosti, ki so različne od gibanja na suhem.

Vpliv vode, zraka in sonca, elementov, ki so tesno povezani s plavalnim športom nasploh, je za človeški organizem izredno

pomemben. Plavanje vadimo večji del na prostem, v kopališčih, ki so daleč stran od onesnaženega mestnega zraka, zato je vad-

ba še toliko bolj zdrava. Plavanje zelo ugodno vpliva na hrbtenico in prsno mišičevje, zato je priporočljivo za doraščajočo mladino.

Helena Magajna

Alojz Krajgher 100-LETNICA ROJSTVA

Pisatelja Alojza Krajgherja prištevamo v moderno dobo. Rodil se je v Postojni 1877. leta. Po dovršeni srednji šoli v Ljubljani in v Novem Mestu se je šolal še na Dunaju, kjer je tudi doktoriral. Romane je začel pisati že mlad. Pisal je tudi drame in njegovi najbolj znani sta »Školjka« in »Umetnikova trilogija«, katero je posvetil spomenu Ivana Cankarja. Med romani sta najbolj znana »Kontrolor Škrobar« in »Mlada ljubezen«. Krajgher je več let posvetil raziskovanju Cankarjevega življenja in je o tem izdal obširno delo. Umril je v Ljubljani leta 1959. Ob stoletnici njegovega rojstva je poštna uprava v Jugoslaviji 11. aprila izdala znamko za 1,50 dinarja.

4. februarja je v Jugoslaviji izšla znamka za 4,90 din v počastitev 200-letnice rojstva Prote Matije Nenadovića. Znamka prikazuje portret tega velikega srbskega vojvode in književnika. Ob 100-letnici smrti makedon-

skega književnika Rajka Zinzifofa so izdali znamko za 1,50 din. Tudi na tej znamki je pisateljev portret. 8. marca pa je izšla lepa serija šestih znamk, ki spadajo v zbirko »Flora«. Znamke za 1,50, 3,40, 4,90, 6,00, 8,000 in 10,00 din prikazujejo vrtno cvetice.

DEVICE KRESNICE

Bilo je v davnih časih. Hudo je bilo takrat na svetu, tako hudo, da se je kamen smilil kamnu, ker se človek človeku ni. Hudi so bili časi, huda je bila vojna.

Sovražnik je preplaval cvetočo deželo in hujši je bil kot divji hudournik, ki je pustošil rodovitno zemljo, hujši je bil kot roji zelenih koblic, ki uničujejo zlato žetev, hujši od črne kuge, ki je sledila njegovim trdim stopinjam.

Vsi moške so se mu postavili v bran, plašljivca ni bilo med njimi. Toda sovragov je bilo mnogo, mnogo več kot hrabrih braniteljev. Nikdar ne prej ne slej ni pila zemlja toliko tople človeške krvi, je ni pokrilo toliko trupel pogumnih vojščakov. Čez ta trupla pa je počasi, a nevzdržno stopala sovražnikova noga.

Doma so trepetali starci in starke, žene z otroki in dekleta. Trepetale so device v grozi in bojazni, zakaj vedele so, kaj jih čaka, če sovražnik zmaga. Vedele so, da bo starce in starke neusmiljeno pobil, da bo otroke neusmiljeno zarobil, in vesele so, da jih čaka nekaj še vse hujšega kot je nasilna smrt in življenje v sužnosti.

Vročje so molile device za zmago pravice, za pogin onih, ki v neskončnem pohlepu niso privoščili mirnemu ljudstvu koščka domače grude in mirnega življenja v svobodi in skromnem zadovoljstvu. Toda videti je bilo, kot da je še nebo samo na strani onih, ki kršijo njegove najsvetlejše zakone. Tedaj so device spoznale,

da besede ne zadostujejo, kadar čas zahteva žrtev in dejanj. In sklenile so, da izpolnijo najvišjo žrtev, da bi z njo rešile obstanek svojega rodu, čast svoje zemlje.

Bližal se je kres, bližal se je čas odločilne bitke. Tedaj so rekle deklice svojim materam in babicam, svojim starim očetom in svojim malim bratcem in sestricam: »Zažgale bomo kres in prosile bomo vso noč, da se nas nebo usmili in da bodo zmagali tisti, ki hočejo dobro in bodo uničeni tisti, ki hočejo zlo.« In vsi so jim rekli: »Pojdite, deklice, in mi vsi bomo v mislih z vami.«

Več dni so deklice pripravljale kres in več dni z lastnimi rokami nosile suho vejevje na kup, da je nastala grmada, tako velika, da je pokrila ves vrh najvišje gore. Več dni so se deklice pripravljale na kres: oprale so svoja najlepša oblačila in vse, katere so poznale, so obdarovale s prijaznimi in bodrilnimi besedami. Ko pa je prišel kresni večer, so vse device oblekle svoje dolge, bele obleke, vse so razpletle svoje dolge, lepe lase in vse so dale na glavo venček rumenih cvetic, da so bile videti, kot bi nosile zlate kronice. Tako okrašene so se zbrale v sprevod. Iz vseh mest so prišle, iz vseh vasi in sel in tiho pojoč stare pesmi svojega rodu so odšle na goro.

Ko je zadehtela kresna noč, so prižgale kres. In bele deklice so se prijele za roke in zaplesale v kolu okoli kresa. In potem so skočile preko og-

nja — ne preko ognja — v ogenj so skočile. Nobena ni ostala živa.

Kres je gorel in žarel vso noč. Iz doline so ga gledali starčki in starke, ki niso mogli več spati. Gledale so ga matere, ki jim skrb in žalost niso dale zaspati. Gledali so ga otroci in so lačni prenehali jokati. Gledali so ga iz daljave možje in mladeniči in zdelo se jim je, da jim ta plamen podžiga pogum in odpornost, da plamen v njih samih kot vroča ljubezen do domovine. In v tem so zavpili, zarjuli in se s potrojeno močjo vrgli nad sovražnika.

Bitka se je bila vso noč in kres ji je svetil. Mnogi, premnogi so ostali na bojišču — domačini in sovražniki. Ko pa je jutranja zarja vedno zmagoviteje presvetila pojemajoče zublje ugašajočega kresa, je prihitel sél z bojišča in zvonovi so zapeli: »Zmaga! Svoboda! Mir!«

Ljudje so begali naokoli, jokali so in se smejali, molili in vriskali in se vseprek objemali v prekipevajočem veselju. A zdajci so se spogledali: »Kje so deklice? Kje so naše bele device, da se ne veselijo z nami? Kje so naše mladenke, da snamejo svoje zlate venčke in jih položijo na glave zmagovitih junakov?«

Devic pa ni bilo od nikoder.

Zato so poslali otroke, bratce in sestrice, naj grejo po nje — hitro naj pridejo! Kaj se vendar mudijo? Kdaj je že kres dogorel!

Kmalu so se otroci vrnili: sami, plahi in blede. Bili so vrh gore, našli so pravi kraj, pepel je bil še vroč — našli pa niso niti ene belih devic — zaman so jih klicali in iskali.

Tedaj je ljudi spreletela čudna bojazen, prepadeni so se spogledali in molče in v strahu so se odpravili na

goro. In našli so ostanke grmade — niso pa našli več svojih deklet.

Toda — kaj je bilo to? Okrog pogorišča, na gosto med visoko travo in še daleč pod drevjem so se blestele velike cvetlice, bele cvetlice z zlato kronico v sredini. Nikdar prej jih niso videli ljudje teh krajev in plaho presunjeni so se zastrmeli vanje. Potem so jih počasi in pobožno nabrali in marsikatera solza je kanila na nežne listke. Bele cvetlice so zrastle v kresni noči — »Kresnice« so jim pravili ljudje, ko so jih nesli domov in z njimi okrasili mesto in

vas in z njimi okrasili junake. Žive in mrtve.

Živim junakom so se zahvaljevali, mrtve pa so pokopali. Pokopali so jih na gori, v sivem pepelu. Njih velikansko skupno groblje so venčali z zelenim listjem in belim cvetjem. Tako so skupno počivale vrh gore Grmade nedolžne žrtve za mir, svobodo in pravico.

In vsakdo je vedel: cena ni bila previsoka. Kajti Mir, Svoboda in Pravica so tako neskončne dobrine, da jih morejo odkupiti samo čiste žrtve, darovane v najčistejši ljubezni.

Primož Možina

Ilustr.: Jelka Reichman

VESELICA

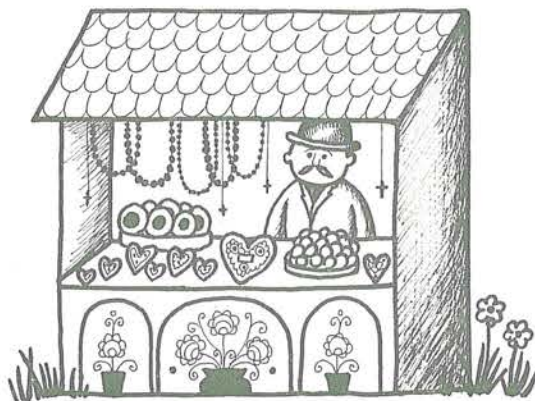
Bil je lep poleten dan, sonce toplo je svetilo, vse, kar leze je čutilo, da bo to poseben dan.

Vas postala je bolj bela, hiše bolj rdečih streh, vsepovsod se sliši smeh, kmalu godba bo začela.

Tu so branjevci hiteli razpostavljat svojo kramo. »Vse, kar hočete, imamo,« drug čez drugega so peli.

To najlepša je postaja za vso vaško otročad, vsak bi zase nekaj rad, vsak že materi nagaja.

V senci tam pod staro lipo so očanci se dobili, da bi vinca se napili, v miru pokadili pipo.

Rad obrne tja korak, naj bogat bo, ali ubog, tja, kjer se vrti okrog, stari, pisan vrtljak.

Vse zvečer počasi mine, v noči potihne selo. Jutri gremo spet na delo, kadar zgodaj jutro sine.

Šolarji pišejo

MOJA POMLAD

Zame je pomlad najlepši čas. Je čas novega življenja za rastline in živali. Na travnikih raste zelena trava in razne cvetice, ki jih mi otroci radi nabiramo. Gola drevesa se odenejo v zeleno obleko, sadno drevje pa cveti. Ptički veselo čivkajo na vejah in si pripravljajo gnezda, v katera bodo zvalili jajčka. Na nebu sije toplo sonce in prebujajo živali, ki so prespale zimo. Lastovke se vračajo z juga, pisani metulji pa letijo in sedajo na rožice. Pomlad nam prinaša veselje.

Igor Čok
2. r. SV. IVAN

MOJA VELIKANOČ

Letošnje velikonočne praznike sem preživel na jezeru Maggiore. Tam je bilo zelo lepo vreme. Povedali so, da že več tednov ni deževalo. Vozili smo se po avtocesti proti Milanu in videl sem mnogo tovarn: Alfa Romeo, Star, Candy, Motta in druge. Z avtoceste sem videl tudi industrijsko področje Sevesa. Zaradi industrije sta tam onesnaženi dve reki: Seveso in Lambro. Ob jezeru Maggiore je znamenita Villa Pallavicini, kjer je živalski vrt in mnogo cvetic. V živalskem vrtu je mnogo živali: kenguruji, srake, papige, opice, lame, koze, otarje iz Kalifornije, jelenčki in druge živali.

Aleksander Desco
5. r. SV. FRANČIŠEK

NAŠA VAS

Naša vas se imenuje Bazovica. V Bazovici je mnogo hiš. Okrog vasi je mnogo travnikov in gozdov. Sredi vasi stoji lepa, velika cerkev. Imamo tudi nogometno igrišče in igrišče za košarko. Blizu cerkve je spomenik padlim v drugi svetovni vojni. V vasi so še trgovine, pekarnice, gostilne, bar, lekarna in razne druge delavnice. V vasi imamo tudi Slomškov in Bazoviški dom ter veliko kinodvorano.

Kristina Stopar
2. r. BAZOVICA

MOJA VAS

Rad ima svojo vas, saj sem se v njej rodil. Imenuje se Števerjan.

V srednjem veku so tu prebivali koloni in so morali trdo delati za grofa. Nekoč je bil Števerjan majhna vas, njen lastnik je bil nemški grof Ungrispack. Kasneje je

prišla Formentinijeva družina, ki izhaja iz Čedad. V Gorico sta prišla dva brata Formentini. Eden se je naselil v Števerjanu, eden pa v goriškem gradu. Družina Formentini v Števerjanu je propadla, zato je sem prišel grof iz Gorice.

Števerjan je gričevnat. Tu živijo kmetje in delavci, ki delajo v tovarnah. Ljudje so vsi dobri in prijazni. Meni je Števerjan všeč, ker je na griču, v okolici pa je mnogo gozdičkov, da se tam lahko skrivam in sprehajam.

Igor Ciglič
4. r. ŠTEVERJAN

NAŠ VRT

Vrt sta kopala mama in jaz. Mama je kopala, jaz pa sem gnojil. Oče je potem vse posejal in posadil. Vsadil je vrtnice, ivančice, meče in dalije. Sejal pa je peteršilj, radič korenje in druge reči. Sam sem skopal malo gredico. Vsadil sem samo cvetje. Upam, da bodo zrastle, čeprav je letos vreme mrzlo.

Andrej Crismani
2. r. BAZOVICA

SPREHOD

V nedeljo sva z bratom šla na kratek sprehod. S seboj sva vzela tudi psa, ki se imenuje Kira. Bil je lep sončen dan. Ko sva prišla na travnik sva spustila psa. Kira je veselo tekala po travniku in opre-

zala za ptički, ki so letali po nebu. Jaz pa sem nabiral cvetice.

Peter Tognetti
2. r. BAZOVICA

TO SEM JAZ

Ko petelin trikrat zapoje kikiriki, me iz sanj zbudi.

Malo se umijem, kavico popijem.

Že se avtobus oglasi, Robert v šolo naj hiti.

V šoli pridno se uči, zato slabega reda ne dobi.

Robert Komjanc
4. r. ŠTEVERJAN

NAŠE DELO

V šoli so mi vseč vsi predmeti. Všeč sta mi zgodovina in zemljepis. Iz zgodovine se naučimo veliko stvari, prav tako iz zemljepisa. Težave mi dela italijanski jezik. Ko pišem italijansko nalogo, ne znan kakšne besede. Zdaj mi je mama kupila slovar. Všeč mi je tudi matematika, čeprav je ne znam dosti. Rad bi znal matematiko, a kaj, ko mi ne gre v glavo. Kadar ne naredim nobene napake v nalogah, sem zadovoljen in srečen.

Prejšnji teden sem pomagal očetu pri vezavi in upogibanju trt. Popoldne pa sem pomagal mami obrezovati vrbo. Zvečer je bilo prijetno zaspati. Mama mi je rekla, naj berem knjigo, preden zaspim. Kadar človek opravi svoje delo, je zelo zadovoljen. Kadar popolnoma razumem vse naloge, pa sem srečen. Ko človek opravi lepo svoje delo, si zasluži počitek.

Matjaž Terčič
4. r. ŠTEVERJAN

MOJA DRUŽINA

V družini nas je pet: mama Erminija, Očka Jožef, katerega kličejo Pepi, bratec Edi, stric Armando in jaz Orietta. Očka je v družini najstarejši, a je zelo mladostnega videza. Najmlajši v družini je Edi. Ima samo šest let in pol. Vsi me imajo zelo radi. Očka in stric delata v vinogradu, mama pa dela doma. Če ima kaj časa, pomaga tudi v vinogradu. Naša kmetija je zelo velika.

Bratec hodi v prvi razred. Pouk ima samo dopoldne, potem ga hodimo iskat, in ga pospremimo domov. Kot jaz, je tudi on lumpek, a v potrebi pomaga staršem. Kadar očka pride domov, mora opraviti še delo v hlevu. Potem pride v hišo, povečerja in gre spat, ker ga naslednji dan spet čaka trdo delo. Tudi stric prihaja domov utrujen in zaspan. V nedeljah se vsi veselimo, ker nimamo dosti dela, nimamo nalog in se odpočivamo. Upam, da bo moja družina vedno zdrava in vesela, kot je sedaj.

Orietta Skok
4. r. ŠTEVERJAN

IZLET

25. aprila smo šli na izlet na otok Krk. Imeli smo zelo lepo vreme. Z avtobusom smo zapeljali na trajekt. Peljali smo se tudi z majhno barčico na otok Košljun. Tam živijo menihi. Ogledali smo si muzej in cerkev. Ustavili smo se v vasi Punat. Tam je bilo pripravljeno kosilo. Domov sem se vrnila utrujena, a vesela, ker mi je izlet bil zelo všeč.

Fabijana Milazzi
2. r. BAZOVICA

Urednikova pošta

Počitnice!

Saj res, kmalu bo konec pouka in začel se bo razposajen in brezskrben čas letovanja, kopanja ob sinjem morju, izletov v naravo, potovanja v bližnje in daljne kraje in dolgih sprehodov v planine. Zato se tudi GALEB za nekaj mesecev poslavlja, v upanju, da vam je v tem šolskem letu ustregel in vam posredoval mnogo lepega, koristnega in poučnega čtiva, in z voščilom,

da bi vsi lepo preživeli počitnice ter se vedri in odpočiti sredi septembra spet vrnili v šolske klopi.

Nasvidenje torej jeseni z novim GALEBOM.

Pa ne pozabite! Tudi sredi poletja lahko pišete o svojih doživetjih doma, na morju in v naravi. Vaše dopise bom objavil v prvi številki prihodnjega letnika.

UREDNIK

POMLAD NA ŠOLSLEM DVORIŠČU

Na šolskem dvorišču je kar vroče, ker sije toplo sonce. Na dvorišču je trava začela zeleneti, tam pa smreka oznanjuje, da je prišla pomlad. Igramo se med dvema ognjema, zato sem ves razgret. Stopim zato v senco smreke in opazujem metulje, ki tu pa tam letijo mimo. Tam je tudi oreh, a je še gol in se kažejo le drobni lističi. Pomlad naznanja tudi veselo čivkanje ptic, ki sedajo na veje in na bližnje žice. Zadržnič je deževalo, zato je bilo dvorišče pušeno in blatno. Rad bi sem si želel, da bi spet posijalo sonce in bi bilo toplo.

Romeo Nicolosi
4. r. ŠTEVERJAN

UGANKE

Pod vodo se skriva in zvija. Kaj je to?

(Riba)

Drda in ropota v vinogradu. Kmetu pomagati zna. Kaj je to?

(traktor)

Tatica je, zvita je, v brlogu skriva se.

(Lisica)
Igor Ciglič
4. r. ŠTEVERJAN

NA IZLETU

Prvega maja sem z babico in dedkom šla na izlet v dolino Trente in k izviru Soče. Tam sem videla, kako Soča izvira izpod skale. Nižje je bil še sneg, ki je pokrival tudi vse hribe naokoli. Videla sem Krn, Kanin, Jalovec, Razor in Triglav. Na bregovih Soče sem videla mnogo ribičev. Kosili smo v koči Zlatorog v Trenti. Ko smo se vračali, sem videla tudi lepega srnjaka, na nasprotnem bregu Soče pa ovce. V Kobaridu sem videla hiše, ki jih je poškoval potes. Vrnila sem se domov zelo vesela, ker sem spoznala toliko lepih slovenskih krajev.

Mirjam Gregori
2. r. KATINARA

NA PRVI MAJ

V nedeljo je bil prvi maj. Šli smo v Bazovico. Tam je pel Tržaški partizanski zbor. Bilo je mnogo ljudi, da bi se lahko celo zgubili. Blizu nas je bil avto, ki je prenašal spored za radio. Srečali smo Barbaro,

Karla, Davida Čoka in Maura. Stali smo v prvi vrsti. Potem je stric Marjan kupil žogo, zato smo šli na travnik. Dedek in babica sta ostala na prireditvenem prostoru, mi pa smo igrali na travniku nogomet. Bila sem za vratarja. Marjan mi je potem vrgel žogo v oko. Zvečer smo vse povabili k nam na večerjo.

Nada Carli
2. r. KATINARA

NA EKSKURZIJI

V soboto smo se zbrali v šoli. Z učiteljicami smo odšli v Trst. Odpeljali smo se s šolskim avtobusom. Šli smo v Miramarski grad. Ogledali smo si 18 grajskih soban. Sobe so bile lepo okrašene. Videli smo tudi tržaški svetilnik.

Odpeljali smo se nato na Vejno. Tam smo si ogledali veliko cerkev. Neki duhovnik je vsakemu podaril spominček. Okrog poldne smo se vrnili v šolo. Ta naš šolski izlet je bil zelo lep in zanimiv.

Karmen Natural
1. r. GROPADA

V NEDELJO

V nedeljo je bilo vreme muhasto. Popoldne sem šla na vrtiček. Očka mi je kupil šest listkov. Najprej sem se peljala v vrteči se skodelici, potem na konjičku. Ko sem se vozila na vesoljski ladji, sem gledala navzdol. Vozila sem se tudi v kočiji. Sonce se je potem skrilo in občutila sem lakoto. Sklenili smo, da gremo večerjat v gostilno. Naročili smo ribe. Jedla sem tudi prve jagode. Kuharica mi je podarila košek, v katerem so bile jagode.

Monika Cosina
1. r. GROPADA

EKOLOŠKI DAN

21. marca je bil prvi dan pomladi. Sonce je sijalo. Šli smo na Padriče. V bližini vodnjaka in bara smo namestili dva smetnjaka. Šli smo potem na Draščo in tam sadili zelode. Iz želodov bodo zrasli veliki hrasti. Napotili smo se nato še v Gropado. Tudi tja smo nesli dva smetnjaka.

Katja Milkovič
1. r. GROPADA

VOZIČEK

Na Proseku nam je ded napravil majhen lesen voziček. Kadar gremo tja, se vozimo in zabavamo. Največ se vozi Ombretta, ki gre tudi večkrat na Prosek. Ded mi je obljubil, da bom lahko pripeljala sošolce in učiteljico pogledat, kakšen voziček nam je napravil. Vesela sem, ker imam tako pridnega deda.

Izabela Cipolino
1. r. GROPADA

VELIKONOČNE NAVADE PRI NAS

Pred veliko nočjo smo imeli v šoli veliko dela. Izdelovali smo piščeta in podstavke. Z doma smo prinesli kuhana jajca in jih potem v šoli barvali z različnimi barvami. Nanje smo lepili tudi okraske. Ko je bilo šolskega pouka konec pred prazniki, nam je občina podarila čokoladna jajca.

Pred prazniki sva sestra in jaz doma pomagala. Oba sva pospravila garažo. Tudi mama je imela veliko dela. Spekla je potice in kruh, očka pa je skuhal gnjat. Na veliki petek je post. Zvečer smo šli v cerkev k obredom. Tam so bili vsi križi pokriti z vijoličastimi pokrivali, rož pa ni bilo na oltarju. To pomeni Jezusovo smrt, torej žalost. Tam smo poljubili Jezusa. Tisti dan je bilo vse tiho, vsi zvonovi so utihnili.

Ko so bili moji starši mladi, je bilo drugače. Oni so hodili peš k obredom dopoldne, danes pa hodimo zvečer. Oni pravijo, da je bilo nekoč lepše.

Mataž Terčič
4. r. ŠTEVERJAN

Velikonočni prazniki nam oznanjajo Jezusovo vstajenje in prihod pomladi. Pred velikonočnimi počitnicami smo v šoli izdelovali piščeta iz blaga. Šivali smo peroti, kljunčke in oči. iz zavitek pa smo

izdelovali podstavke za jajca. Vse te izdelke smo potem nesli domov.

Pred veliko nočjo je doma navada, da počistimo stanovanje. Danes pravijo temu spomladansko čiščenje. Takrat mama speče potice, sladek kruh, «menihe», za otroke pobarva jajca in skuha gnjat. Mama pripravi tudi zelo bogato kosilo. Otroci pa dobimo čokoladna jajca.

V naši vasi je navada, da je v soboto zvečer procesija, in še kar precej pozno. Letos je bila ob enajstih zvečer. Prisotni smo, ko župnik blagoslovi ogenj pred cerkvijo. Nato gremo v cerkev, prižgemo sveče in obnovimo krstno obljubo. Sledi blagoslovitev vode, nato pa maša, potem pa je procesija okoli cerkve. Vsi pojejo velikonočne pesmi. Včasih, ko je bila mama mlada, so tudi za veliko noč počistili stanovanje do zadnjega kotička. Takrat maša ni bila zvečer, ampak zjutraj. Navada je bila, da so tedaj tudi lepo okrasili okna, na katere so pcvstavljali prižgane sveče, pred svečami pa lepenke, na katerih so najprej narisali velikonočne motive in napiske, jih potem izrezali, zadaj pa preplepili prozoren barvan celofan papir. Od zunaj je bilo to lepo videti in otroci so vzklikali: »O, kako je lepo!«. Tedaj ni bilo še čokoladnih jajc.

Orietta Skok
4. r. ŠTEVERJAN

Rešitve ugank iz 7. številke

KOMBINIRANA KRIŽANKA — Vodoravno:
2. ena, 5. tir, 6. vrč, 7. pač, 8. lev, 9. meter, 11. veteran, 13. talina, 14. palica, 15. kolona, 16. kanu, 17. čer, 18. avy. **Navpično:**
1. četr, 3. nič, 4. ar, 6. veverica, 7. petelin, 8. letalo, 9. metalurg, 10. rana, 12. NA, 14. ponev, 15. kača.

MAGIČNI LIK — Vodoravno in navpično:
1. stonoga, 2. Trdina, 3. Odesa, 4. Nisa, 5. ona, 6. ga.

OPEKE — 1. klavir, 2. listič, 3. meriti, 4. vojaki, 5. Torino, 6. kumara, 7. linica, 8. največ. Imeni dveh evropskih držav v zgornji in spodnji vrsti sta: Avstrija in Romunija.

REŠITVE SO POSLALI: Elena Vižintin, Majda Klanjšček, Klavdij Pelesson, Barbara Sosol, Andrej Voglič, Nadja Šfiligoj, 4. in 5. r. PEVMA. Damijana Cescutti, Samuel Hlede, 3. in 5. r. UL. V. VENETO - GORICA. Vesna Tomsič, Lorena Gulin, Marko Čotič, Nada Devetak, Edi Peteani, Loredana Peteani, Mavricij Juren, Aleš Fajt, 5. r. SOVODNJE OB SOČI. Katja Mill, Elena Ferluga, 5. r. SV. FRANČIŠEK. Mariza Alt, 3. r. ŠTANDREŽ. Igor Gombač, 1. b. r. SREDNJA SV. JAKOB. Marvida Čuk, Adrijan Kovačič, Tatjana Čač, 2., 4. in 5. r. SV. IVAN. Guido Pahor, Bogdana Maraž, Igor Ožbot, Mitja Ožbot, Nataša Florenin, Jurij Kovic, Albert Kovic, Mirijam Koncut, Pavel Pavletič, Aleksander Gorkič, Erika Zotti, Marino Malič, 3. in 4. r. RUPA. Nadja Budin, Patricija Furlan, Vida Valenčič, Mitja Možina, David Žetko, Marko Cupin, Boris Čepar, France Beorchia, Neva Albi, Devan Cesar, 2. in 4. r. DONADONI. Tanja Stefani, Karmen Mačinič, Valentina Strain, Aleksija Labiani, Igor Pregarc, Lidija Glavina, Marina Sancin, Elena Zobin, Adrijana Bandi, Damijana Romano, Ivan Corva, 3. r. DOMJO. Aleksander Zobec, 4. r. DOLINA. Karim Germani, 5. r. SV. JAKOB.

NAGRADE DOBIJO: Devan Cesar, 4. r. DONADONI, Adrijan Kovačič, 4. r. SV. IVAN. Marina Sancin, 3. r. DOMJO. Mavricij Juren, 5. r. SOVODNJE OB SOČI. Majda Klanjšček, 4. razred PEVMA.